

Valašský pomník cti a slávy

Údolí, hory v dálce běží,
rubiska voní, paseky,
pryskyřicí a rosou svěží
dýchá ten prostor daleký.
Sotva Tě zhlédnu země drahá,
radostí se mi zvlí hruď,
po klobouku si ruka sahá,
Valašsko moje, zdrávo buď.
Metoděj Jahn

V samém srdci Valašska, asi 6 km jižně od Vsetína, leží v údolí říčky Senice obec Leskovec. Na západ od obce se rozkládají Vizovické vrchy, východním směrem začíná hřeben Javorníků. Třetinu obce pokrývají lesy, nejvyšším místem je vrch Petrášov s nadmořskou výškou 591 metrů.

Velikonoce jsou svátky radosti a veselí. V historii obce Leskovec jsou však zapsány i černým písmem. Dne 3.dubna 1945, tehdy Velikonoční pondělí, vypálili němečtí okupanti zdejší Juříčkův mlýn, přičemž povraždili nejen Juříčkovu rodinu, ale též partyzány, kteří se zde schovávali.

Historie se začala odvíjet v říjnu 1944, kdy se v Juříčkově mlýně objevil nemocný a zbědovaný ruský uprchlík. Ten se po zotavení zapojil do akcí skupiny kapitána Petra Bud'ka, která byla součástí 1. čsl. partyzánské brigády Jana Žižky. Ve mlýně pak bylo vybudováno středisko partyzánů a pojiťko oblastí Javorníků, Vizovicka a Hošťálkovska. Důmyslně vybudovaný bunkr byl umístěn pod obytným stavením, měl obytnou a pracovní místnost a skladiště. Byla zde k dispozici tajná vysílací stanice, rozmnožovací tiskový stroj, dva psací stroje, tiskový a propagační materiál, zbraně, střelivo, potraviny i oděvy. Vchod do bunkru byl pečlivě maskován. Toto stanoviště sloužilo také jako lazaret pro raněné a nemocné partyzány. Zde se konaly schůzky a soustřeďoval zpravodajský materiál pro štáb 1. čsl. partyzánské brigády Jana Žižky. V bunkru ukrývala své cenné věci i rodina Juříčkova a důležité technické dokumenty a připravované patentové přihlášky zde před svou hrdinskou smrtí ukryl také významný představitel odbojového hnutí, továrník a vynálezce Josef Sousedík ze Vsetína.

Těsně před osudným dnem hlásily partyzánské spojky německé prohlídky pasekářských usedlostí v okolí Leskovce. V té době byli partyzáni z Juříčkova mlýna venku na akcích a v bunkru zůstalo jen pět raněných a jejich ošetřovatel - mnich František Agapitus Bláha. V noci ze 2. na 3. dubna 1945 začaly oddíly SS ze tří stran obkličovat mlýn a zahájily na usedlost palbu. Pak vojáci vnikli do domu a násilím vyvlekli ven celou Juříčkovu rodinu - rodiče, devatenáctiletého syna Jana, šestnáctiletou Františku a čtrnáctiletou Marii.

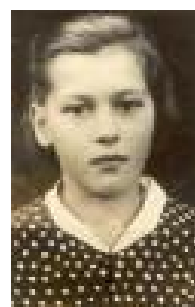
Jan Juříček

Františka Juříčková

syn Jan

dcera Františka

dcera Marie

Vybírám ze svědectví **Oldřicha Bláhy** (spolupracovníka a ošetřovatele partyzánů).

...Toho dne časně zrána někdo zvenčí silně zabušil na dveře a řekl: „Les je plný Němců, jste obklíčeni!“ Po několika minutách ticha zabušili na dveře sami Němci. Byli jsme všichni nahoře ve světnici. Po zprávě neznámého varovatele jsem utekl s ostatními partyzány do bunkru ve sklepě. Po zabušení Němců na dveře vyšla žena mlynáře Františka Juříčková. „Kde máte ty partyzány?“ ptali se Němci česky. „U nás nejsou partyzáni,“ odpověděla mlynářka. Po několika minutách ticha vhodili Němci do oken mlýna pancéřovou pěst.

Seděli jsem v bunkru – já, Oldřich Kaňok a čtyři sovětsí partyzáni – Saška Kotljarov, Kost'a Kalabalin, Sergej a Vasil Lavriščev. Němci začali odhazovat desky z hromady, jíž bylo maskováno okno bunkru – to jsme věděli, že je zle. Pak spustili oknem desku, na jejímž konci byly upevněny tři granáty. Jejich výbuchem byl vyražen vchod – dřevěná dvířka maskovaná krmítkem pro kozu. Kryt byl odhalen, musili jsme ven!

První vyběhli Kost'a Kalabalin a Vasil Lavriščev chodbou kolem vepřince a ovčince a nepozorovaně přeběhli krátkou vzdálenost k mlýnskému kolu a vodě pod ním. Po nich vyběhl Sergej a s bojovým křikem „Hurá!“ střílel po Němcích, kteří se hrnuli i s ovčáky do mlýna. Kulometry ho však srazili k zemi. Po něm vyběhl Saška Kotljarov a rovněž střílel, sražen taktéž kulometry a snad i roztrhán psy.

Bunkr se mezitím naplnil kouřem z dehtového papíru a peřin, které Němci házeli dovnitř. Zvedl jsem je a chtěl jsem ven, Němci se však už dostali do konírny a ranili mne střelou do pravé ruky. Zalezl jsem pod koňský žlab v konírně, kde se rovněž ukryl Oldřich Kaňok, poněvadž v bunkru se již nedalo dýchat...

Další svědectví, tentokrát od **Josefa Juříčka**

...SS-mani uvázali Juříčka ke stromu, strašlivě ho mučili. Devatenáctiletý Juříčkův syn Jan se pokusil o útěk, vytrhl se gestapákům a za jejich zběsilé palby vběhl do stodoly, z níž už nevyšel – volil tam raději smrt v plamenech. Hned nato se vrhli na šestnáctiletou Františku Juříčkovou, a když jim odepřela vypovídat, postřelili ji a ještě žijící ji hodili do plamenů stodoly. Týž osud pak stihl i Juříčka, jeho manželku bez výsledku rovněž střelili a vhodili do ohně. Nejmladší dcerka- čtrnáctiletá Marie- stála opodál, prožívajíc celou tu hrůzu. Mezitím slídící psi gestapa vyčenichali maskované okénko bunkru a SS-mani jej počali ihned ostřelovat pancéřovými pěstmi. Pět raněných partyzánů, Kost'a, Vasil, komisař Sergej a Čech Oldřich Kaňok z Frýdku, opětovalo palbu. To vneslo zmatek do řad SS-manů, a když měli mrtvé a raněné, vrcholila jejich zuřivost. Jeden z gestapáků hodil čtrnáctileté děvče Marii za živa do plamenů. Zohavená mrtvola tohoto dítěte pak byla nalezena v komůrce, kde spávali partyzáni. Nad pasekou se potom rozpoutalo peklo. Hořící usedlost byla ostřelována místo vedle místa kulometry a puškami. Všechno bylo s německou důkladností vyrabováno, vyvražděno a vypáleno...

Krvavé drama v údolí Juříčkova mlýna viděl na vlastní oči rolník **Josef Martinec** z Leskovce.

„... Přivádějí Jana Juříčka, majitele mlýna a hospodářské usedlosti a za okamžik po něm jeho manželku se dvěma dcerami a syna s rukama sepjatýma za krkem ... Vrhají se zuřivě na upracovaného hospodáře, bijí ho pažbami svých zbraní, poutají mu ruce za zády, aby ho přivázali ke stromu. Mezitím jiní dobývají obytné místnosti mlýna a bunkr, který byl tak důmyslně udělán, že by úkryt nikdo sám nenašel. Ale Němci asi od nějakého zrádce věděli o všem. Jeden z esesmanů střílel ze vzdálenosti dvaceti metrů z pancéřové pěsti přímo do okna bunkru, které bylo zazděno a zamaskováno bukovými fošnami. Tato rána způsobila v bunkru takovou detonaci, že větší část

krytiny se sesypala. Ostatní stříleli do všech oken a dveří a do každého otvoru celého domu. Po střelbě nikdo nevychází. Dobytek chránila zeď'...“

Němci přinutili hospodáře, aby přivedl ukryté partyzány, protože sami neměli odvahu do bunkru vstoupit. Ošetřovatel, mnich František Agapitus Bláha se vzdal, zatímco ostatní partyzáni zahájili palbu. Tři z nich v boji zahynuli, ale dvěma se v nastalém zmatku podařilo ukrýt do betonového potrubí, přivádějícího vodu k mlýnskému kolu. Rozzuření esesáci zabili hospodáře s manželkou i obě dcery a jejich těla hodili do plamenů hořící usedlosti. Syn volil raději dobrovolnou smrt v dýmu hořícího bunkru. Dva ukrytí partyzáni museli zůstat ve studené vodě šestnáct hodin, než mohli z místa hrůzy uniknout do bezpečí.

Mlýn okolo roku 1935

Mlýn po vypálení

Mlýnské kolo, kde se zachránili dva partyzáni

Zvěst o krvavých událostech v Juříčkově mlýně se šířila valašskou krajinou, brzy ji však následovaly tragédie další - na Ploštině, v Prlově a jinde. Konec války byl přitom na dohled ...

V troskách vypáleného mlýna byl později zbudován památník, který návštěvníci mohou najít při procházení naučné stezky se stejným názvem, NS Juříčkův mlýn.

Památník z roku 1961

Památník z roku 1975

Památník přemístěný roku 2000

Čerpáno z : Kronika Juříčkova mlýna

<http://www.jurickuvmlyn.unas.cz/>

<http://www.leskovec.cz/>

<http://www.jurickuvmlyn.unas.cz/2004.htm>

<http://www.leskovec.cz/node/14>

<http://www.hornolidecko.cz/cz/4-zajimavosti-regionu/39-pamatniky-na-hornolidecku.html>

Vypracoval : Zdeněk Julínek, Gymnázium Bučovice, 2.A